

2019-05-09

TJÄNSTESKRIVELSE
Reviderad
UBN 2019/102

Utbildningsnämnden

Resultat från föräldra- och elevenkäten 2019

Förslag till beslut

1. Utbildningsnämnden noterar informationen till protokollet.
2. Utbildningsnämnden noterar särskilt informationen att utbildningsdirektören och utbildningsenheten genomför samtal om låg måluppfyllelse med cheferna för enheter som inte uppnått nämndens mål om minst 80 procents nöjdhet i elev- och föräldraenkäterna.

Sammanfattning

I ärendet redovisas de övergripande resultaten från årets enkätundersökningar till elever och föräldrar. Enkätresultaten för förskolan, pedagogisk omsorg, fritidshemmet, förskoleklassen och särskolan visar, liksom tidigare år, på genomgående mycket goda resultat. Överlag är också grundskolans resultat höga och stabila över tid. I grundskolan ger de yngre eleverna i hög grad positiva svar om sin skola, medan det generella mönstret är att nöjdheten minskar med stigande ålder och fortsätter att avta i gymnasieskolan.

Nästan samtliga målvärden för utbildningsnämndens resultatindikatorer uppnås för förskolan. Däremot fortsätter resultaten för grund- och gymnasieskolan vad gäller elevernas upplevda trygghet, inflytande och stimulans i undervisningen att ligga under utbildningsnämndens högt satta målvärden. För såväl grund- som gymnasieskolan uppnås det uppsatta målet för resultatindikatorerna som avser att Nackas resultat ska ligga högt i förhållande till andra kommuner vad gäller elevernas nöjdhet med sin skola (grundskolan) respektive andel elever som kan rekommendera sin skola (gymnasieskolan).

Utbildningsenhetens kommer att träffa ledningen på de enheter som inte når målvärdet om minst 80 procents nöjdhet med verksamheten för att ta del av deras analys av resultaten samt höra om insatser görs eller planeras med anledning av detta.

Ärendet

Som en del i utbildningsnämndens kvalitetssystem ingår att genomföra och analysera enkätundersökningar till elever och föräldrar. Enkätfrågorna utgår från de övergripande målen och riktlinjerna i läroplanerna och ett flertal av nämndens resultatindikatorer mäts därför utifrån enkätsvaren. Resultaten är också användbara för förskolornas och skolorna, som stöd i deras systematiska kvalitetsarbete.¹

Enkätundersökningarna omfattar förskola, pedagogisk omsorg, förskoleklass, grundskola (årskurserna 3, 6 och 8), grundsärskola och gymnasiesärskola samt fritidshem. Enkäterna genomförs årligen som en del i Våga visa-samarbetet med nio andra kommuner i Stockholms län.² Enkäten till gymnasieeleverna i årskurs 2 är en del av samverkansavtalet om en gemensam gymnasierregion i Stockholms län och genomförs av Storsthlm.³

Våga visa-enkäterna består av ett antal påståenden om verksamheten som elever och/eller föräldrar får bedöma om de instämmer i eller inte utifrån en fyrgradig skala. Svartalternativen är ”Stämmer mycket bra”, ”Stämmer ganska bra”, ”Stämmer ganska dåligt” och ”Stämmer mycket dåligt” samt ”vet inte”. Gymnasieenkäten har en femgradig skala där tre ska tolkas som neutralt.

I ärendet redovisas de övergripande resultaten per skolform, i jämförelse med andra kommuner, över tid och utifrån de av utbildningsnämndens resultatindikatorer som mäts med hjälp av enkätresultat.

Svarsfrekvensen är generellt hög. I bilaga 1 redovisas antal svarande och svarsfrekvens per svarsgrupp. Resultaten för varje förskola och skola finns redovisade på kommunens webbplats⁴ och i analysverktyget Jämföraren. I bilaga 2 redovisas resultatet för utbildningsnämndens indikator nöjdhet med verksamheten per förskola och skola. I bilaga 3 framgår vilka frågor som ingått i enkäterna till eleverna i grundskolan, föräldrarna i förskoleklass och grundsärskola samt till årskurs tre-eleverna om fritidshemmet, samt elevernas respektive föräldrarnas svar. Förskolans och gymnasieskolans frågor redovisas i ärendet.

Förskola

Förskolan får liksom tidigare år mycket goda resultat när föräldrarna ger sina omdömen om verksamheten. Svarsfrekvensen är mycket hög, närmare åtta av tio föräldrar svarade på

¹ I grundskolan kan enheter också välja att utvidga enkäten till att omfatta exempelvis fler årskurser och de får också enkätresultaten redovisade på klassnivå.

² De kommuner som genomfört Våga visa-enkäterna är förutom Nacka även Danderyd, Ekerö, Norrtälje, Sollentuna, Täby, Upplands-Väsby, Upplands-Bro, Vallentuna samt Värmdö kommun.

³ Storsthlm är en medlemsorganisation, i form av en ideell förening som ägs av Stockholmsregionens 26 kommuner.

⁴ www.nacka.se Välj Förskola & Skola, därefter den verksamhet det gäller, t ex förskoleverksamhet, och Kundval och kvalitet.

enkäten. Årets resultat är på samma nivå som förra året eller något högre. Inget påstående har sämre resultat än förra året.

De områden som har högst andel nöjda föräldrar, 95 procent och högre, är i fallande ordning: barnen trivs på förskolan, öppetiderna passar föräldrarna, barnen går på den förskola som föräldrarna vill, verksamheten är stimulerande, barnen är trygga, föräldrarna vet vem de ska vända sig till med frågor och personalen är engagerad i barnens utveckling.

Figur 1: Andel (%) föräldrar som instämmer/instämmer inte i nedanstående påståenden i förskolans enkät.

Föräldrarna upplever inte alltid att de har information om verksamheten

Det finns några påståenden där föräldrarna har svarat att de inte vet hur förskolan arbetar. Närmare var femte förälder har svarat att de inte vet om förskolan arbetar medvetet mot kränkande behandling. Omkring var tionde förälder (8–12 procent) vet inte hur förskolan arbetar med barns förståelse för naturvetenskap och teknik samt matematik eller om barnen får träna sig i att ta ansvar, får ta del av god kulturverksamhet eller om deras tankar och intressen tas till vara. Var tionde förälder svarar att de inte vet om de har förtroende för förskolechefen.

Få föräldrar instämmer inte i påståendena

En relativt låg andel föräldrar instämmer inte i påståendena, de flesta ger som sagt förskolan mycket goda omdömen. Det påstående som föräldrarna minst instämmer i är att de får

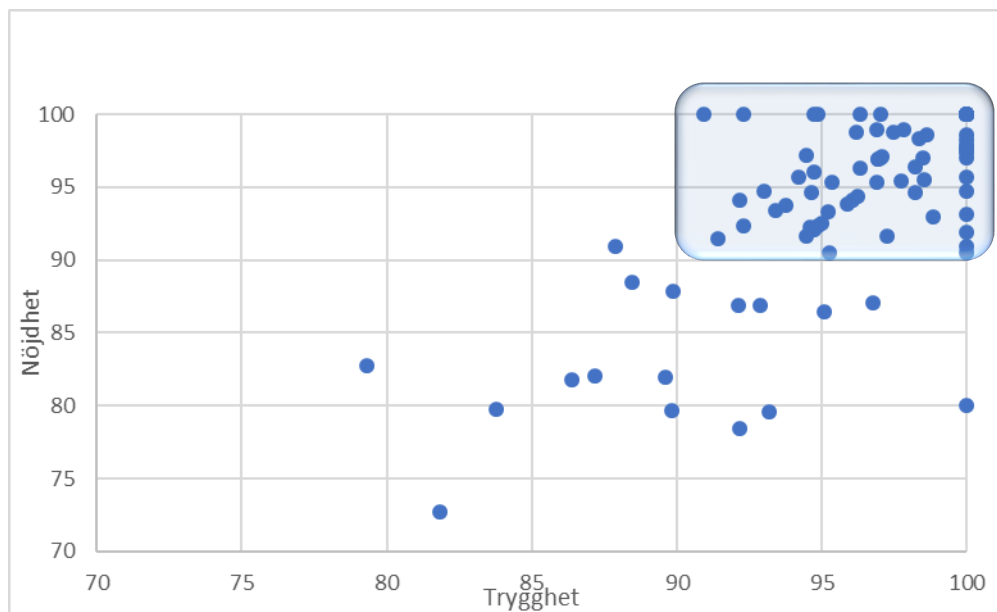

information om hur barnen utvecklas, 14 procent anser inte att de får de. Omkring var tionde förälder (9–12 procent) anser inte att de har förtroende för förskolechefen eller att de får vara med och diskutera hur deras barn stöds på bästa sätt. Mönstret är detsamma som föregående års enkätresultat.

Trygga barn och nöjda föräldrar

Nedanstående diagram visar att det finns ett högt samband mellan att föräldrar är nöjda med verksamheten i förskolan och om föräldrarna anser att deras barn är trygga i verksamheten. Av de 97 förskolor som genomfört enkäten är 80 av dem i ett tydligt kluster där båda variablerna nöjdhet och trygghet är minst 90 procent.

Figur 2: Andel (%) föräldrar som är nöjda med verksamheten och andel föräldrar som anser att deras barn är trygga i förskolan. Varje prick i figuren är en förskola.

Måluppfyllelse för utbildningsnämndens resultatindikatorer

En resultatindikator är att minst 80 procent av föräldrarna ska vara nöjda med verksamheten på sina barns förskolor och att minst 95 procent av förskolorna ska ha minst 80 procent nöjda föräldrar. I år är det 2 av 97 förskolor⁵ som inte når upp till 80 procent och det betyder att 98 procent av förskolorna uppnår målvärdet. Det är en ökning med fyra procentenheter jämfört med förra året då sex förskolor inte nådde upp till målet.

I övrigt är indikatorerna som mäts genom enkätresultaten på minst samma höga nivå som förra året. Sammantaget uppnås målvärdena för samtliga indikatorer, utom målvärdet att Nacka ska vara bland de tre bästa av de tio kommuner som genomför enkäterna. I år,

⁵ Lupus förskola och Ältadalens förskola når inte upp till målet. Lupus förskola kommer att avsluta sin verksamhet till sommaren 2019.

liksom förra året, är Nacka på fjärde plats efter kommunerna Danderyd, Norrtälje och Värmdö.

Tabell 1: Utbildningsnämndens fokusområden och resultatindikatorer för förskolor⁶

FÖRSKOLAN			Resultat Nacka			Målvärde			Resultat Våga visa			Årets resultat jämfört med		
Fokusområde	Resultatindikator	Mått	2017	2018	2019	2017	2018	2019	2017	2018	2019	mål- värde	föreg år	Våga visa
BÄSTA UTVECKLING FÖR ALLA														
Alla barn och elever stimuleras till nyfikenhet och lust att lära	Upplevd stimulans	Andel föräldrar som anser att verksamheten är stimulerande	97	95	96	95	95	95	96	96	96,02	≈	≈	≈
Alla barn och elever stimuleras till nyfikenhet och lust att lära	Upplevelse av inflytande på arbetssätt, arbetsformer och undervisningens innehåll	Andel föräldrar som anser att deras barns tankar och intressen tas tillvara	87	85	86	85	85	85	84	84	85	≈	≈	≈
ATTRAKTIVA LIVSMILJÖER I HELA NACKA														
Alla förskolor och skolor i Nacka håller hög kvalitet	Andel förskolor med minst 80 procent nöjda föräldrar	Andel förskolor med föräldrar som är nöjda med verksamheten	94	94	98	95	95	95	Ej relevant			+	+	ej relev
Alla förskolor och skolor är goda miljöer för utveckling och lärande	Upplevd trygghet	Andel föräldrar som anser att barnet är tryggt i förskolan	96	96	96	95	95	95	95	95	96	≈	≈	≈
MAXIMALT VÄRDE FÖR SKATTEPENGARNA														
Nackas förskolor och skolor ska vara i kvalitetstoppen jämfört med andra kommuner	Bland de tre bästa kommunerna avseende andel nöjda föräldrar i enkätundersökningen	Andel föräldrar som är nöjda med verksamheten	ja (3/10)	nej (4/10)	nej (4/10)	ja	ja	ja	Ej relevant			-	≈	ej relev

Pedagogisk omsorg

Pedagogisk omsorg får mycket goda omdömen av föräldrarna. Många påståenden instämmer föräldrarna i till 100 procent, till exempel att barnen är trygga och att föräldrarna är nöjda med verksamheten. Liksom för förskolan finns det områden som föräldrarna svarat ”vet ej” på. Ungefär var tionde förälder svarar att de inte vet om verksamheten arbetar för att utveckla barnens förståelse för matematik, naturvetenskap och teknik.

⁶ (=) anges när målvärdet uppnåtts

(≈) anges när resultatet avviker från målvärdet med upp till 2 procentenheter

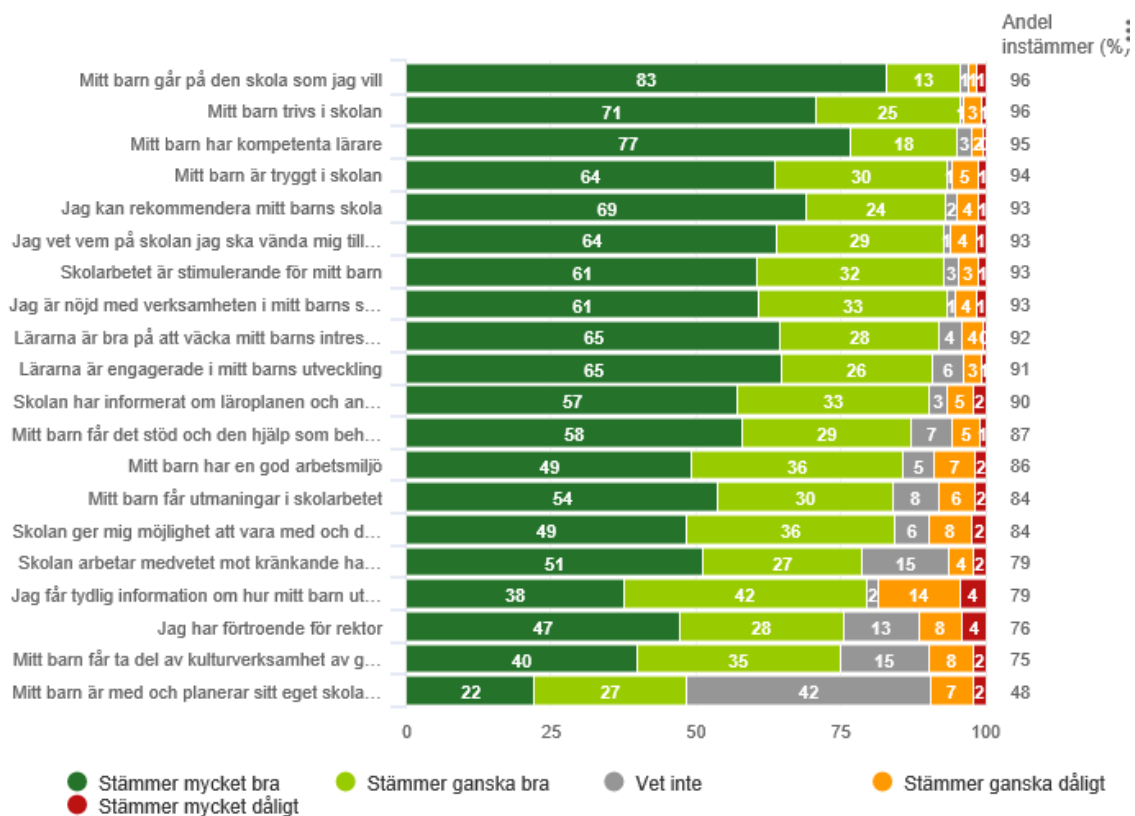
(+) eller (-) anges när resultatet avviker från målvärdet med mellan 2 och 4,9 procentandelar

(++) eller (--) anges när avvikelserna är 5 procentandelar eller högre

Förskoleklass

Enkäten som avser förskoleklassen riktas till föräldrar. Andelen föräldrar som uttrycker nöjdhet genom att instämma i olika påståenden om förskoleklassen är hög. Beroende på fråga varierar andelen positiva svar från 75 till 96 procent, med ett undantag (se figur 3). De frågor som föräldrarna i allra högst utsträckning instämmer i är att barnet går på den skola som de vill, att barnet trivs, har kompetenta lärare och är tryggt i skolan. I ett avseende är resultatet i föräldraenkäten mycket lågt – inom området inflytande – där fler än 4 av 10 uppger att de inte vet och färre än hälften av föräldrarna instämmer i att barnet är med och planerar sitt eget skolarbete.

Figur 3: Föräldrars svar i förskoleklassens enkät

Grundskola

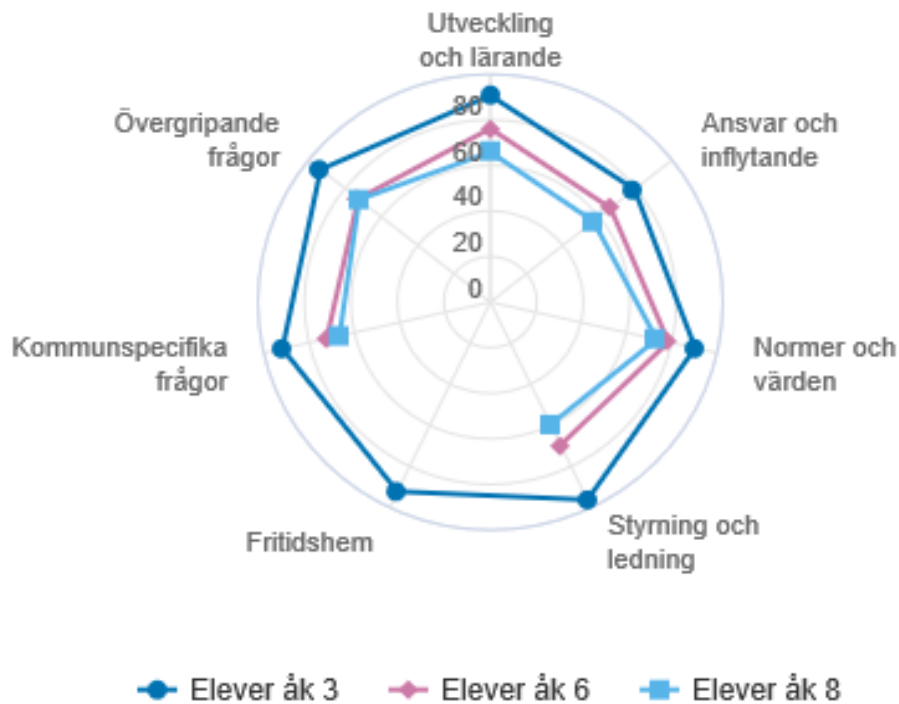
Resultaten från elevenkäterna i årskurserna 3, 6 och 8 visar, liksom tidigare år, att ju yngre elever desto mer positiva svar om skolan. Överlag är resultaten höga och stabila vid jämförelse med de två föregående åren.

Eleverna i årskurs 3 är mest positiva

I figur 4 ges en övergripande bild av i vilken utsträckning eleverna svarar positivt om sin skola, inom grundskole-enkätens olika områden.

Figur 4: Elevers svar i åk 3, 6 och 8 (andel elever, %, som instämmer i de olika påståenden som tas upp inom varje område)

Samstämmigheten i svar över årskurserna är störst inom området ”normer och värden”, som innehåller påståenden om trygghet, trivsel, arbetsro och likabehandling. Andelen som instämmer i att de känner sig trygga i sin skola varierar från 86 procent i årskurs 6 till 92 procent i årskurs 3. Det vanliga mönstret att andelen positiva elever minskar ju högre årskurs de befinner sig i bryts alltså i denna fråga.

Stor samstämmighet finns också kring den fråga om digital kompetens i grundskolan, som Nacka kommun ställer och som ingår i området ”kommunspecifika frågor” i figur 4. I årskurs åtta är det 9 av 10 elever som instämmer i att de vet hur de gör för att använda dator eller surfplatta för att lösa problem och uppgifter i skolarbetet och i årskurs 3 är det 96 procent av eleverna som instämmer i att de vet hur de ska göra när de använder dator eller surfplatta i skolarbetet.

Fler än 9 av 10 elever i årskurs 3 svarar att de är nöjda med sin skola, medan det är tre av fyra elever som svarar så i såväl årskurs 6 som i 8.⁷ Det är alltså en relativt stor skillnad mellan årskurser vad gäller elevernas generella nöjdhet med verksamheten.

⁷ Frågan ingår i området ”Övergripande frågor” i figur 4.

Den fråga där skillnaden mellan flickors och pojkars svar är störst gäller om flickor och pojkar behandlas lika av lärarna. Frågan tas upp inom området Normer och värden och ställs enbart till de äldre eleverna. Andelen som instämmer är i årskurs 8 enbart drygt 6 av 10. Det förklaras av att det är en lägre andel pojkar som instämmer i att det råder likabehandling. I årskurs 8 instämmer pojkarna i betydligt lägre utsträckning (56 procent) än flickorna (71 procent) i att lärarna behandlar eleverna lika oberoende av kön. Samma mönster finns i årskurs 6 (67 procent jämfört med 78 procent).⁸

Upplevelsen av om det är roligt i skolan utgör den största skillnaden mellan årskurserna. Medan det är nästan 9 av 10 elever i årskurs 3 som instämmer i att det är roligt att lära sig saker i skolan är det inte ens hälften (45 procent) av eleverna i årskurs 8 som instämmer i att skolarbetet är roligt. En annan fråga i enkäten som syftar till att fånga upp om undervisningen uppfattas som stimulerande uppvisar också liknande mönster – fler än 8 av 10 elever i årskurs 3 instämmer i att de lär sig nya saker varje dag i skolan, medan bara 4 av 10 elever i årskurs 8 instämmer i att ”skolarbetet gör mig så nyfiken att jag får lust att lära mig mer”.

Området Styrning och ledning är annars det område där skillnaden i nöjdhet är som störst mellan elever i de olika årskurserna, vilket bland annat har att göra med inställningen till om lärarna är bra. I årskurs 3 instämmer 96 procent av eleverna i att lärarna är bra, jämfört med 83 procent av eleverna i årskurs 6 och 78 procent i årskurs 8. Därutöver ställs en fråga till eleverna i årskurserna 6 och 8 om rektor lyssnar till vad eleverna tycker och här är andelen instämmande svar lågt (drygt 4 av 10 instämmer i årskurs 8 och nästan 6 av 10 i årskurs 6).

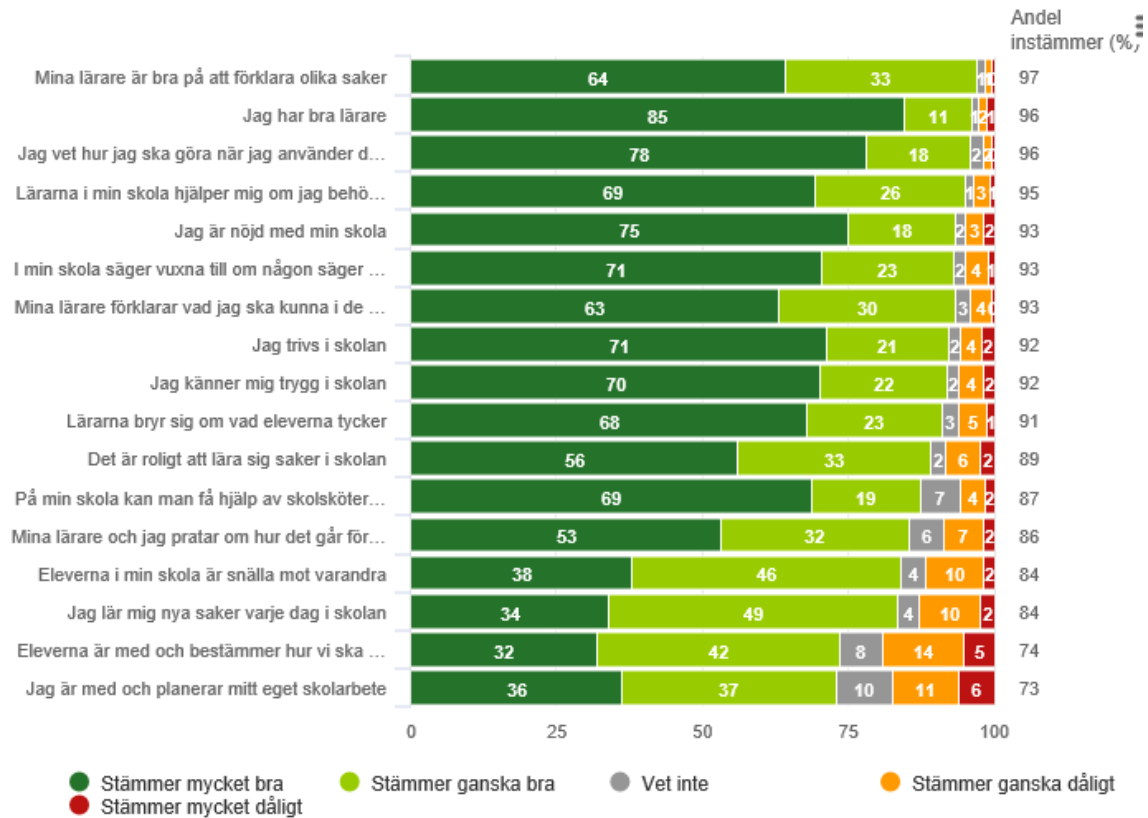
Eleverna i årskurs 3 uttrycker genomgående i hög utsträckning nöjdhet med sin skola, oavsett om det gäller frågor kring utveckling och lärande, normer och värden, att lärarna är bra eller generell nöjdhet (se figur 4A). Det kan också noteras att eleverna i årskurs 3 i ännu högre utsträckning än sina föräldrar uppger att de är nöjda, medan motsatt mönster gäller i årskurs 6. De delar som årskurs 3-eleverna i minst utsträckning instämmer i handlar om ansvar och inflytande i skolan. Andelen som instämmer i att de är med och planerar sitt eget skolarbete respektive att de är med och bestämmer hur eleverna ska arbeta med olika skoluppgifter är strax under 75 procent.

Frågor kring trygghet, trivsel, att lärarna ger hjälp i skolarbetet och digital kompetens får i hög grad positiva svar från eleverna i årskurs 6 och 8 (se Figur 4B och 4C) Frågor som syftar till att fånga om skolarbetet är roligt samt upplevelser av inflytande och stimulans i undervisningen hör däremot till de där eleverna i dessa årskurser instämmer i lägst utsträckning.

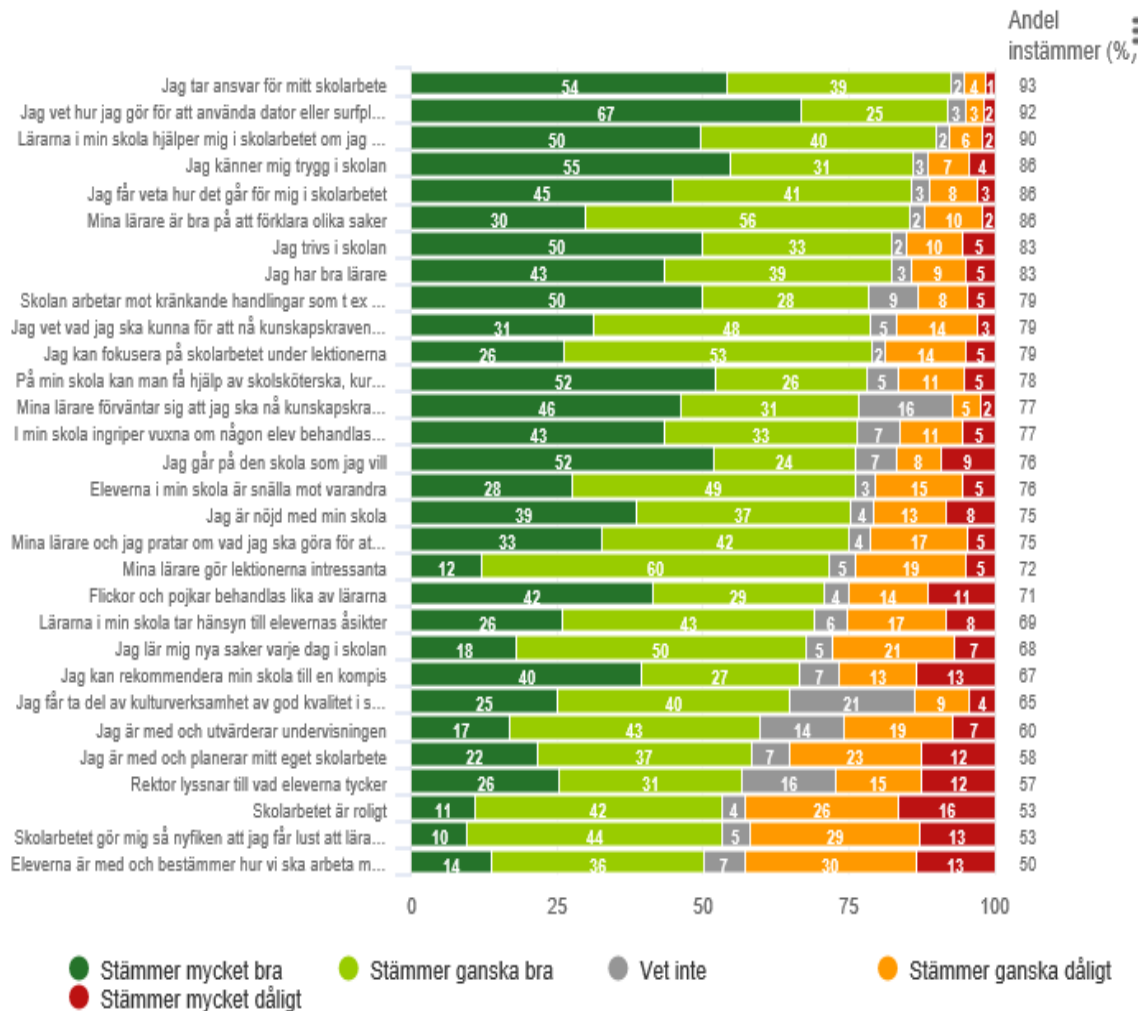
⁸ Frågan ställs inte till eleverna i årskurs 3.

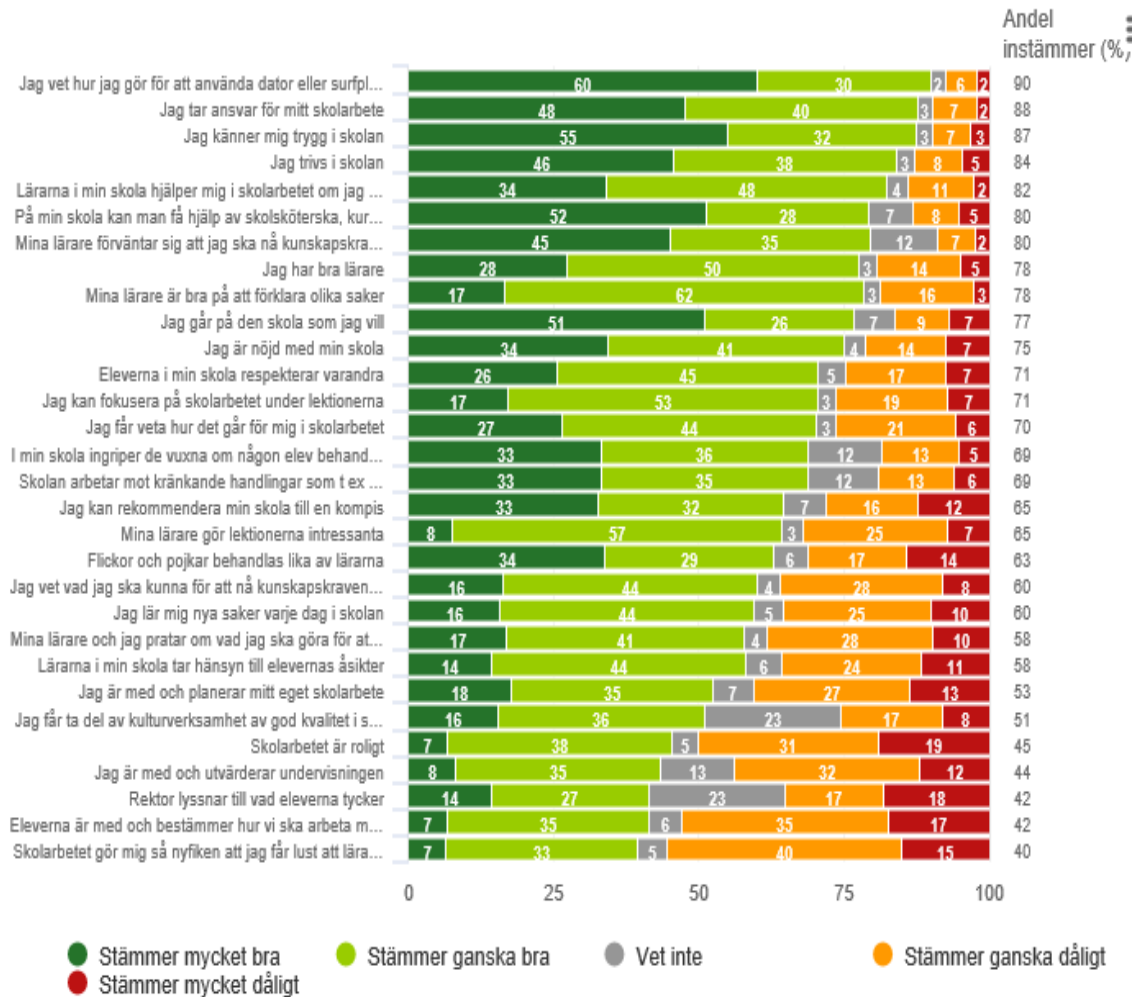
Figur 4A: Elevers svar i årskurs 3-enkäten

Figur 4B: Elevers svar i årskurs 6-enkäten

Figur 4C Elevers svar i årskurs 8-enkäten

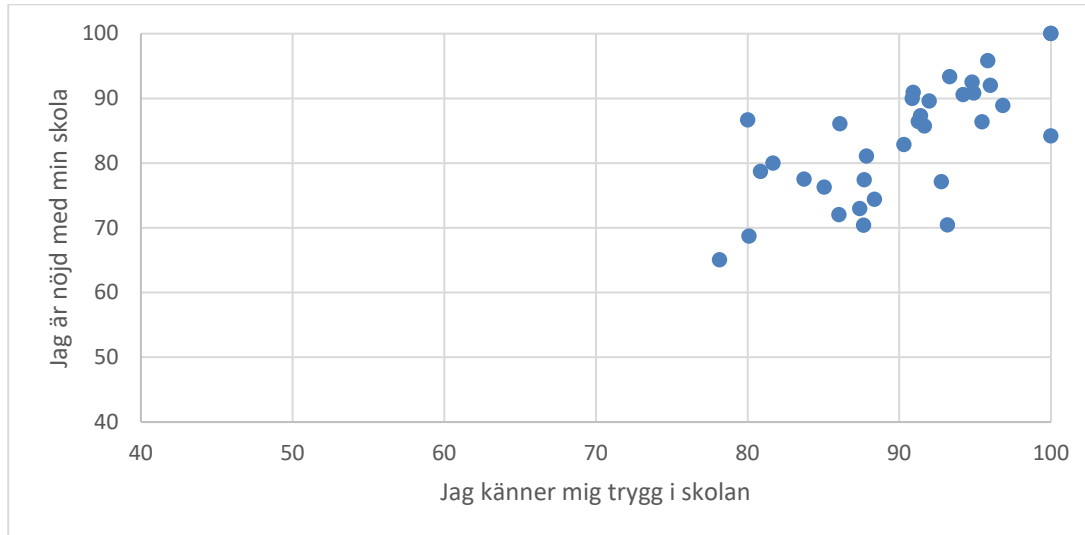

Tydligt samband mellan upplevd trygghet och nöjdhet

I skolor där en högre andel elever instämmer i att de känner sig trygga i skolan är ofta också andelen elever som instämmer i att de är nöjda med verksamheten högre och vice versa (se figur 5). Det är således samma mönster som i förskolan.

Figur 5: Andel (%) elever i åk 3, 6 och 8 som instämmer i att de är nöjda med sin skola och andel som instämmer i att de känner sig trygga i skolan.

Måluppfyllelse för utbildningsnämndens resultatindikatorer

Förväntningarna från utbildningsnämnden är höga när det gäller att alla grundskolor i Nacka ska ha hög kvalitet i sina verksamheter. Det avspeglas bland annat i mycket höga målvärden för var och en av de resultatindikatorer som används för att följa upp kommunens övergripande mål. Trots att resultaten från elevenkäten som ligger till grund för nämndens resultatindikatorer – upplevd stimulans, inflytande och trygghet – står sig väl i jämförelse med de övriga Våga visa-kommunerna, så innebär det ändå att resultaten ligger under de uppsatta målvärdena (se tabell 2). Så har det också sett ut de två föregående åren. Av dessa indikatorer är andelen trygga elever den som uppvisar det mest stabila resultatet jämfört med år 2017 och 2018 och som även ligger närmast målvärdet (88 procent instämmer i att de känner sig trygga i sin skola jämfört med målvärdet 95 procent).

Målvärdet uppnås i år, liksom förra året, för en av indikatorerna. Nacka är bland de tre bästa av de totalt 10 kommuner som genomfört elevenkäterna vad gäller andelen elever som instämmer i att de är nöjda med sin skola. Det är enbart i Danderyd som elevernas nöjdhet överstiger den i Nacka. Nacka delar sin andraplacering med Sollentuna och Täby.

Målvärdet att 9 av 10 grundskolor i Nacka ska ha minst 80 procent elever som instämmer i att de är nöjda med verksamheten uppnås inte. Det skulle ha inneburit att 31 av de totalt 34 grundskolor som ingått i undersökningen uppnått 80 procents nöjdhet. I årets elevenkät var det istället 22 grundskolor som uppnådde detta.⁹

Skillnaden i andelen nöjda elever på en grundskola varierar från 65 procent till 100 procent. I 32 av de 34 grundskolorna är andelen nöjda elever 70 procent eller högre. Eftersom

⁹ I Nacka finns 35 grundskolor, men för en av dem redovisas inte enkätundersökningens resultat eftersom antalet elever är färre än 6 stycken (Inspira Älta).

eleverna i årskurs 3 i betydligt högre utsträckning än eleverna i årskurserna 6 och 8 uppger att de är nöjda tenderar skolor som har de tidigare årskurserna, men inte de senare, att nå höga nöjdhetsresultat och vice versa.

Elevernas upplevda stimulans i undervisningen har minskat med fyra procentenheter jämfört med förra året, vilket har ökat avståndet till målvärdet 80 procent. Elevernas upplevda inflytande på arbetssätt, arbetsformer och innehåll i undervisningen har sjunkit något, från 65 till 63 procent, och utbildningsnämndens målvärde är 75 procent.

Tabell 2: Utbildningsnämndens resultatindikatorer och fokusområden för grundskolan ¹⁰

GRUNDSKOLAN			Resultat Nacka			Målvärde			Resultat Våga visa			Årets resultat jämfört med		
Fokusområde	Resultatindikator	Mått	2017	2018	2019	2017	2018	2019	2017	2018	2019	mål- värde	föreg år	Våga visa- kommuner
BÄSTA UTVECKLING FÖR ALLA														
Alla barn och elever stimuleras till nyfikenhet och lust att lära	Upplevd stimulans	Andel elever som tycker att det är roligt att lära sig saker åk 3/ anser att undervisningen motiverar till att vilja lära sig mer, åk 6 o 8	66	65	61	75	80	80	64	62	58	--	-	+
Alla barn och elever stimuleras till nyfikenhet och lust att lära	Upplevelse av inflytande på arbetssätt, arbetsformer och undervisnings innehåll	Andel elever med inflytande på skolarbetet. (Genomsnitt tre enkätfrågor)	66	65	63	70	75	75	64	62	60	--	-	+
ATTRAKTIVA LIVSMILJÖER I HELA NACKA														
Alla förskolor och skolor i Nacka håller hög kvalitet	Andel skolor med minst 80 procent nöjda elever	Andel skolor med minst 80 procent nöjda elever	70	69	65	85	90	90	Ej relevant			--	-	ej relev
Alla förskolor och skolor är goda miljöer för utveckling och lärande	Upplevd trygghet	Andel elever som är trygga i skolan	88	89	88	95	95	95	88	87	86	--	≈	+
MAXIMALT VÄRDE FÖR SKATTEPENGARNA														
Nackas förskolor och skolor ska vara i kvalitetstoppen jämfört med andra kommuner	Bland de tre bästa kommunerna avseende andel nöjda elever i enkätundersökningen	Andel elever som är nöjda med sin skola	nej (5/10)	ja (3/10)	ja (2/10)	ja	ja	ja	Ej relevant			=	=	ej relev

¹⁰ (=) anges när målvärdet uppnåtts

(≈) anges när resultatet avviker från målvärdet med upp till 2 procentenheter

(+) eller (-) anges när resultatet avviker från målvärdet med mellan 2 och 4,9 procentandelar

(++) eller (--) anges när avvikelserna är 5 procentandelar eller högre.

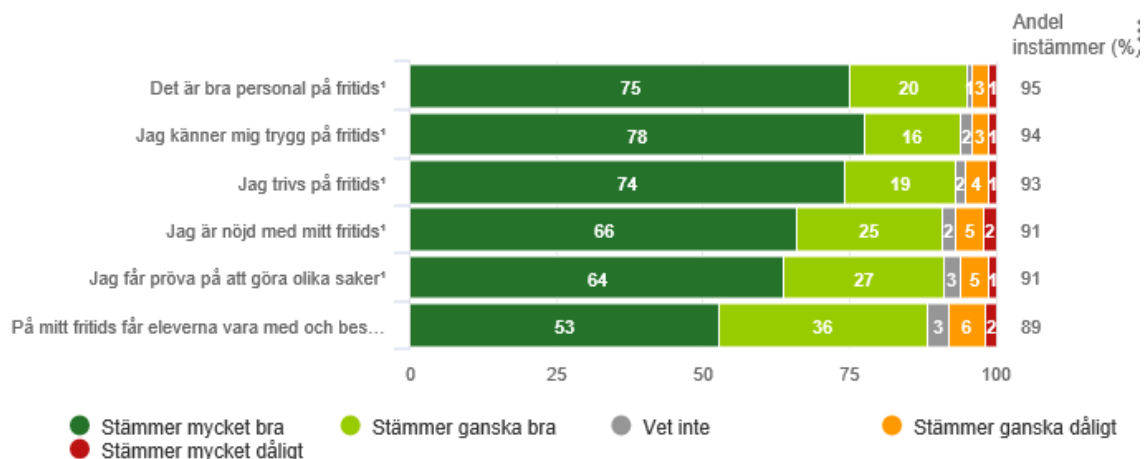

Fritidshem

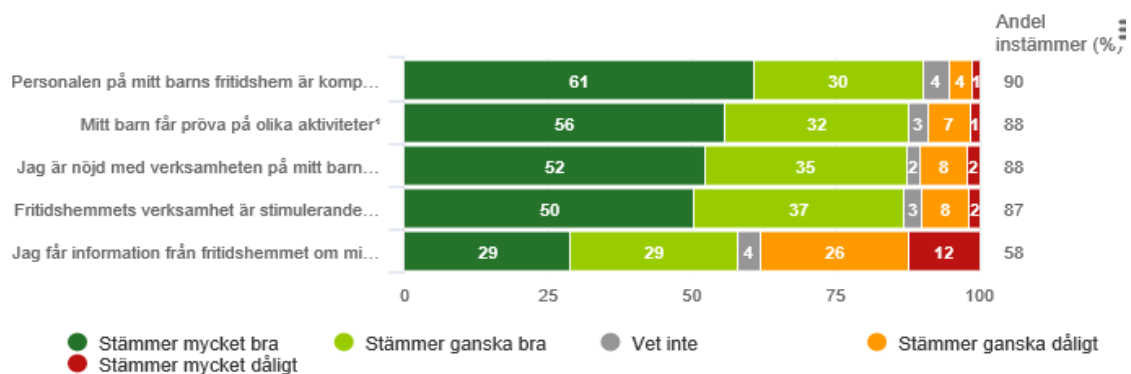
Framförallt eleverna (årskurs 3), men även föräldrarna (förskoleklass och årskurs 3) uppger mycket hög nöjdhet med fritidshemmet (se figur 6A och 6B). Fler än 9 av 10 elever (91 procent) i årskurs 3, som vistas på fritidshem, anger för tredje året i följd att de är nöjda med verksamheten. Föräldrarnas nöjdhet har ökat från 85 till 88 procent mellan 2017 och 2019. Elevers upplevda inflytande¹¹ har ökat med fyra procentenheter till 89 procent i senaste mätningen.

Andelen elever som instämmer i att personalen på fritidshemmet är bra är nu uppe i 95 procent, jämfört med 93 procent för två år sedan. Andelen föräldrar som instämmer i att personalen på fritidshemmet är kompetent har samtidigt stigit med fyra procentenheter sedan 2017 och uppgår nu till 90 procent. I ett avseende uttrycker drygt en av fyra föräldrar att enkätens påstående stämmer ganska dåligt – det avser frågan om information från fritidshemmet om sitt barns utveckling.

Figur 6A Årskurs 3-elevers svar om sitt fritidshem

Figur 6B Föräldrars svar om sitt barns fritidshem (föräldrar till elever i förskoleklass och årskurs 3)

¹¹ Frågan som ställs är ”På mitt fritids får eleverna vara med och bestämma.”

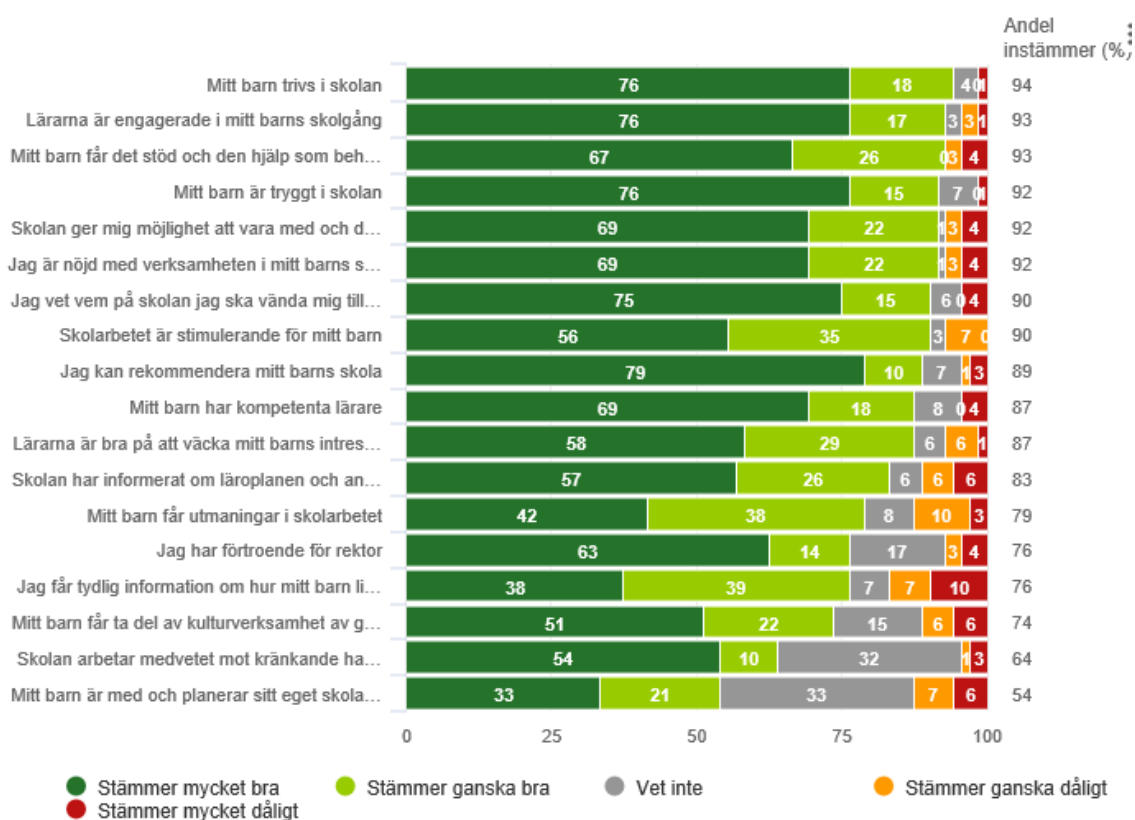
Grundsärskola

Liksom förra året är det 92 procent av föräldrarna till elever i grundsärskolan som uppger att de är nöjda med verksamheten i deras barns skola (se figur 7). Jämfört med 2017 är det en nedgång med tre procentenheter. Högst nöjdhet gäller att barnet trivs på skolan (94 procent instämmer), att lärarna är engagerade i barnets skolgång och att barnet får det stöd och den hjälp som behövs (93 procent), liksom vad gäller att barnet är tryggt på skolan samt att möjlighet ges för föräldern att diskutera vilket stöd som behövs (92 procent instämmer).

Nio av tio håller med om att skolarbetet är stimulerande för barnet. Jämfört med förra året är det samtidigt 10 procentenheter färre (79 procent jämfört med 89 procent) som instämmer i att barnet får utmaningar i skolarbetet.

Föräldrarna instämmer i minst utsträckning vad gäller att barnet är med och planerar sitt skolarbete (54 procent instämmer) och att skolan arbetar medvetet mot kränkande behandling (64 procent). I dessa båda fall är det vanligast svaret ”vet inte” – fler än en av tre har uppgett detta.

Figur 7: Föräldrars svar i grundsärskolans enkät

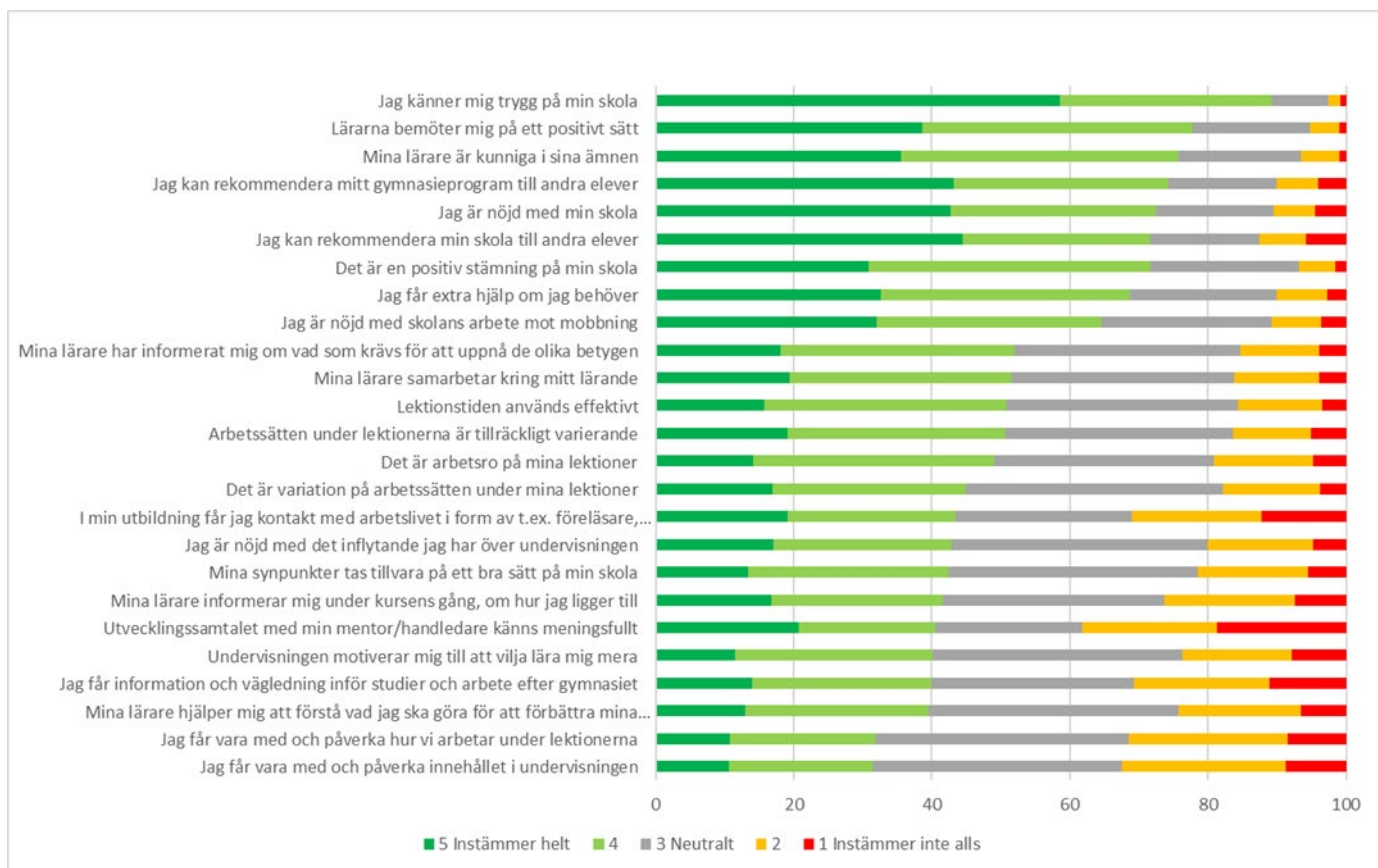
Gymnasieskola

Gymnasieskolans enkät vänder sig till gymnasieelever i årskurs två. I år finns resultat från åtta av tio gymnasieskolor i Nacka. Till skillnad från Våga visa-enkäternas fyrgradiga skala har gymnasieskolans enkät en femgradig skala där tre ska tolkas som neutralt. Skillnaden i metod gör att resultaten med övriga skolformer inte är helt jämförbara. Nedanstående diagram illustrerar i vilken grad eleverna instämmer i enkätens påståenden per område.

Resultaten försämras år från år i såväl Nacka som i länet

De senaste fem årens resultat visar att eleverna blir mindre och mindre nöjda med sin gymnasieutbildning. Nedgången gäller resultaten i Nacka, men är än tydligare i länet. Ett par påståenden visar en ökning och då en ganska liten sådan. För fem år sedan var eleverna inte särskilt nöjda med sin utbildning enligt enkäten och utvecklingen har fortsatt åt fel håll.

Figur 8: Andel (%) gymnasieelever som instämmer/instämmer inte i nedanstående påståenden i enkäten.

Eleverna känner sig trygga

Närmare nio av tio elever anser sig trygga i skolan (se figur 8). Det är det påståendet som högst andel elever instämmer i och det är också positivt att det är en låg andel som anser att det inte stämmer. Närmare åtta av tio elever anser att lärarna bemöter dem på ett positivt

sätt och drygt tre av fyra elever anser att lärarna är kunniga i sina ämnen. Andra påståenden som eleverna instämmer i, i relativt hög grad, är de helhetsomdömen som de ger om skolan och det program de går på.

Till skillnad mot förskolan och grundskolan finns det inget tydligt samband mellan elevernas upplevelse av att känna sig trygga och att de kan rekommendera sin gymnasieskola.

En ganska hög andel elever uttrycker sig neutralt

För många påståenden är eleverna neutrala i sitt tyckande. Det gäller framför allt påståenden om motivation, variation på arbetssätt, att de förstår vad som krävs av dem för att förbättra studieresultaten samt inflytande. Mellan 36 och 37 procent av eleverna lägger sig på en trea på den femgradiga skalan för dessa områden.

Det är inte många elever som svarat ”vet ej”, med undantag för att drygt var femte elev inte vet hur skolan arbetar mot mobbning.

Minst nöjda är eleverna för påståenden som rör inflytande

Närmare fyra av tio elever instämmer inte i att de är nöjda med utvecklingssamtalet. Det är det påståendet där eleverna till största del uttrycker att de inte instämmer i. Men cirka en tredjedel av eleverna är inte heller nöjda med hur de kan påverka innehållet i undervisningen eller hur de arbetar under lektionerna samt med information och vägledning angående arbete och studier efter gymnasiet. De tycker inte heller att de har kontakt med arbetslivet.

Pojkar är nöjdare än flickor

Pojkar svarar generellt mer positivt än flickor. Påståenden där könsskillnaderna är mest uttalade, mer än tio procentenheters skillnad, gäller om det är en positiv stämning på skolan, om skolan arbetar mot mobbning och upplevelsen av information och vägledning.

Flickor är mer positiva vad gäller upplevelsen av kunniga lärare, att deras synpunkter tas tillvara och att de kan rekommendera sitt gymnasieprogram. Men för dessa påståenden är det inte så stora skillnader mellan könen, mellan två och fyra procentenheter. Pojkar och flickor är helt samstämmiga när det gäller att rekommendera sin skola.

Måluppfyllelse för utbildningsnämndens resultatindikatorer

Av gymnasieskolans fem resultatindikatorer är det endast en som når upp till målvärdet; Nacka ska ligga över genomsnittet i länet avseende nöjda elever. I övrigt är resultaten långt ifrån beslutade målvärden.

Endast två av åtta enheter med resultat, Nacka gymnasium Natur och Teknik samt YBC, når upp till utbildningsnämndens indikator att minst 80 procent av eleverna kan rekommendera sin skola. På en av gymnasieskolorna kan knappt en tredjedel av eleverna instämma i det.

Tabell 2: Utbildningsnämndens fokusområden och resultatindikatorer för gymnasieskolan ¹²

GYMNASIESKOLAN			Resultat Nacka			Målvärde			Resultat Stockholms län			Årets resultat jämfört med			Årets resultat jämfört med				
Fokusområde	Resultatindikator	Mått	2017	2018	2019	2017	2018	2019	2017	2018	2019	målvärde	föreg år	län	målvärde	föreg år	län		
BÄSTA UTVECKLING FÖR ALLA																			
Alla barn och elever stimuleras till nyfikenhet och lust att lära	Upplevd stimulans	Andel elever som anser att undervisningen motiverar till att vilja lära sig mer.	44	41	40	55	65	75	49	42	40	-35,0	-1,0	0,0	--	≈	=		
Alla barn och elever stimuleras till nyfikenhet och lust att lära	Upplevelse av inflytande på arbetssätt, arbetsformer och undervisningens innehåll	Andel elever som kan påverka arbetssättet under lektionerna.	36	32	32	45	50	50	39	34	31	-18,0	0,0	1,0	--	=	≈		
ATTRAKTIVA LIVSMILJÖER I HELA NACKA																			
Alla förskolor och skolor i Nacka håller hög kvalitet	Andel skolor med minst 80 procent nöjda elever	Andel skolor med elever som kan rekommendera sin skola	50	14	25	60	65	75	Ej relevant			-50,0	11,0	ej relevant		--	++	ej relevant	
Alla förskolor och skolor är goda miljöer för utveckling och lärande	Upplevd trygghet	Andel elever som är trygga i skolan	92	90	89	95	95	95	89	84	84	-6,0	-1,0	5,0	--	≈	++		
MAXIMALT VÄRDE FÖR SKATTEPENGARNA																			
Nackas förskolor och skolor ska vara i kvalitetstoppen jämfört med andra kommuner	Över länets genomsnitt avseende andel nöjda elever	Andel elever som kan rekommendera sin skola	74	74	72	ja	68	63	63	9,0	-2,0	9,0	++	-	++		

Gymnasiesärskolan

Det är endast föräldrar till elever i Nacka gymnasiums gymnasiesärskola som har svarat på enkäten (16 stycken). Resultatet ska därför tolkas med försiktighet. Flera av påståendena instämmer föräldrarna helt i. De är nöjda med verksamheten, lärarna samt att deras barn får det stöd och den hjälp som de behöver och att de är trygga. Minst nöjda är föräldrarna med informationen om hur deras barn ligger till i förhållande till kunskapskraven.

¹²(=) anges när målvärdet uppnåtts

(≈) anges när resultatet avviker från målvärdet med upp till 2 procentenheter

(+) eller (-) anges när resultatet avviker från målvärdet med mellan 2 och 4,9 procentandelar

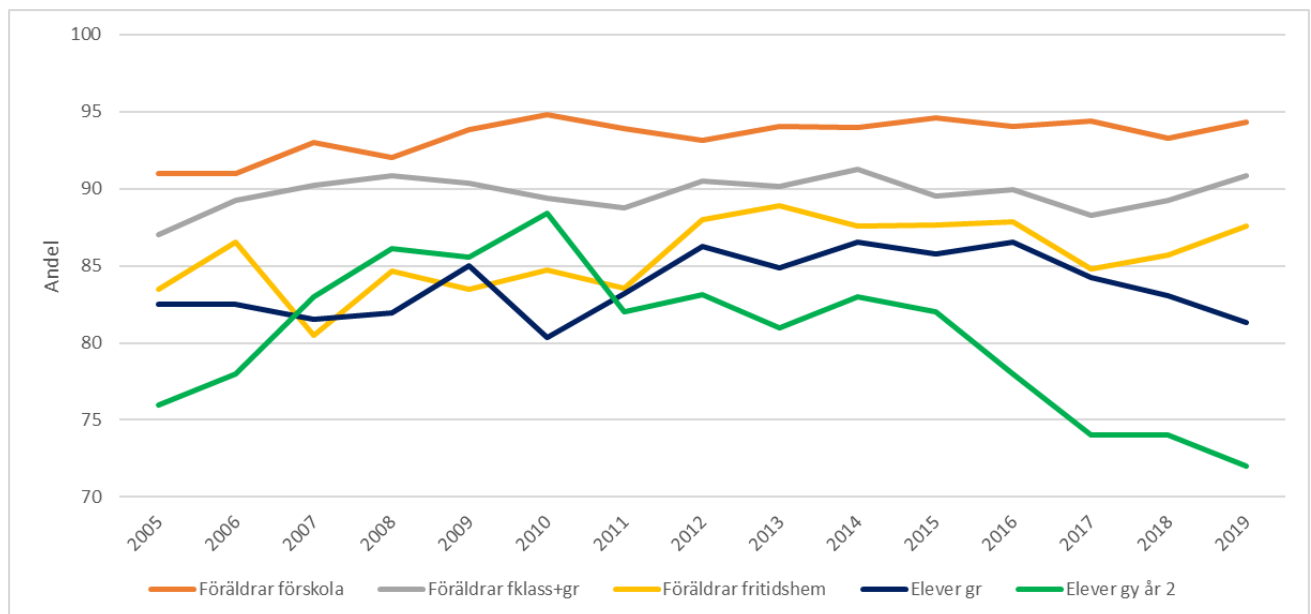
(++) eller (--) anges när avvikelserna är 5 procentandelar eller högre

Jämförelse över tid

Nedanstående diagram (figur 9) visar andelen föräldrar respektive elever som uppgett att de är nöjda med verksamheten i enkätundersökningen från 2005 och framåt. Diagrammet visar att ett bestående resultat över tid är att föräldrar är mer nöjda ju yngre barnen är. Sedan 2011 är eleverna i gymnasieskolans årskurs 2 konsekvent mindre nöjda än eleverna i grundskolan. Trenden för gymnasieskolan är tydligt negativ från 2015 och framåt. Även grundskolans resultat har vänt nedåt sedan 2017, medan föräldrars nöjdhet de senaste åren istället vänt uppåt. Som nämnts i avsnittet om grundskolan ovan visar närmare granskning av nöjdhetssiffrorna för grundskolan att det är eleverna i årskurserna 6 och 8 som i hög utsträckning inte uppger att de är nöjda, medan eleverna i årskurs 3 tvärtom i hög grad uppger att de är nöjda med verksamheten i sin skola.

Figur 9: Nöjdhet över tid för olika svarsgrupper åren 2005-2019

Jämförelse med andra kommuner

Nedanstående tabell visar genom grönmarkering vilka Våga visa-kommuner som ligger över genomsnittet avseende påståendet om föräldrar och elever är nöjda med verksamheten. Nackas resultat ligger med två undantag över genomsnittet i samtliga svarsgrupper och i de fall de inte gör det tangeras genomsnittet.

Tabell 3: Andel (%) föräldrar och elever som är nöjda med verksamheten. Genomsnitt per svarsgrupp och kommun. Gymnasieskolans resultat redovisas inte kommunvis.

Svarsgrupp	Våga visa	Danderyd	Ekerö	Nacka	Norr-tälje	Sollentuna	Täby	Upplands Väsby	Upplands-Bro	Vallentuna	Värmdö
Föräldrar											
Förskola	94	96	93	94	95	94	93	92	89	93	95
Pedagogisk omsorg	98	100	100	100		97	96	93	100	100	94
Förskoleklass	91	93	91	93	85	93	93	90	75	90	94
Grundskola åk 3	88	94	89	90	85	90	88	85	79	81	90
Grundskola åk 6	83	87	85	89	75	84	88	73	68	85	78
Grundsärskola	89		86	92	100	83		83	80		94
Fritidshem förskoleklass	88	90	91	90	87	88	88	85	76	89	93
Fritidshem åk 3	84	92	85	85	82	84	82	84	78	81	87
Elever											
Grundskola åk 3	91	97	91	93	88	91	90	92	89	89	92
Grundskola åk 6	75	75	73	75	70	80	78	70	72	75	70
Grundskola åk 8	73	83	74	75	64	71	75	74	73	67	71
Fritidshem åk 3	90	93	89	91	88	88	91	90	93	84	93

Utbildningsenhetens kommentarer

Enkätresultaten för förskola, pedagogisk omsorg, fritidshem, förskoleklass och särskola visar, liksom tidigare år, på genomgående mycket goda resultat. Överlag är också grundskolans resultat höga och stabila över tid. Eleverna i årskurs 3 ger i hög grad positiva svar om sin skola, medan det generella mönstret är att nöjdheten sedan avtar med ålder och fortsätter att avta i gymnasieskolan. Denna avtagande nöjdhet är samma mönster som i övriga kommuner som deltar i enkätundersökningen. Nackas resultat är goda vid jämförelse med andra kommuner som också genomfört enkätundersökningen.

Nästan samtliga målvärden för utbildningsnämndens resultatindikatorer uppnås i förskolan. Däremot fortsätter resultaten för grund- och gymnasieskolan vad gäller elevernas upplevda trygghet, inflytande och stimulans i undervisningen att ligga under utbildningsnämndens högt satta målvärden. För såväl grund- som gymnasieskolan uppnås dock målet som avser att Nackas resultat ska ligga högt i förhållande till andra kommuner vad gäller elevernas nöjdhet med sin skola (grundskolan) respektive andel elever som kan rekommendera sin skola (gymnasieskolan).

Det är i år 12 grundskolor, två förskolor¹³ och sex gymnasieskolor som inte når upp till utbildningsnämndens mål om minst 80 procents nöjdhet. Utbildningsenhetens kommer att träffa ledningen på dessa enheter för att ta del av deras analys av resultaten samt höra om insatser görs eller planeras med anledning av detta.

¹³ En av de två förskolorna ska dock avsluta sin verksamhet till sommaren.

Vid tolkning av grundskolans resultat kan det vara bra att ha i åtanke att det finns skillnader mellan årskurserna som gör att svaren på kommunnivå och/eller enhetsnivå inte alltid är lättolkade. Påverkar exempelvis det faktum att äldre elever oftast har fler lärare än de yngre hur eleverna svarar på frågor om lärare och undervisningen? Bör förväntningarna på skolor med årskurs 3 vara högre gällande nöjdhet eftersom de yngre eleverna generellt uttrycker sig mer positivt i enkäterna än de äldre eleverna?

Gymnasieelevernas omdömen om sin utbildning visar på en negativ utveckling över tid, det gäller såväl Nackas elever som länets. Påståenden i enkäten som rör inflytande samt uppfattningen om utvecklingssamtalet är det som eleverna instämmer minst i. Externa utredare genomför, på utbildningsenhetens uppdrag, en undersökning för att bland annat utifrån intervjuer med elever, lärare och skolläda ge en bild av vad elevernas missnöje grundar sig på. Rapporten kommer att presenteras för utbildningsnämnden i september.

Ekonomiska konsekvenser

Ärendet har inga ekonomiska konsekvenser.

Konsekvenser för barn

Enkätundersökningarna som redovisas i detta ärende utgår från de övergripande målen och riktlinjerna i läroplanerna och är en viktig del i att följa upp att barnen i förskolan och eleverna i skolan får den utbildning som de har rätt till.

Bilagor

1. Svarsfrekvens
2. Andel nöjda föräldrar och elever per skolform och enhet
3. Enkätfrågor per svarsgrupp i grundskolan (elever)

Lotta Valentin
Enhetschef
Utbildningsenheten

Åsa Arnell
Utbildningsexpert
Utbildningsenheten

Jill Salander
Utbildningsexpert
Utbildningsenheten

Svarsfrekvens

Närmare 13 700 föräldrar och elever har svarat på årets enkätundersökningar. Svarsfrekvensen för samtliga svarsgrupper sammanlagt var 80 procent, vilket är ungefär på samma nivå som de senaste åren. Det är en hög svarsfrekvens som ger resultat med hög trovärdighet, och som också visar att förskolor och skolor sätter stort värde på undersökningen då det är genom deras insatser som svaren kommer in.

Högst svarsfrekvens är det i elevgrupperna i grundskolan. Lägst svarsfrekvens är det för föräldrar i med barn i årskurs 6 och där har svarsfrekvensen sjunkit över tid. Svarsfrekvensen varierar en del mellan skolorna. I Jämföraren redovisas enbart resultat för förskolor och skolor som har minst 50 procents svarsfrekvens och har minst sex svar.

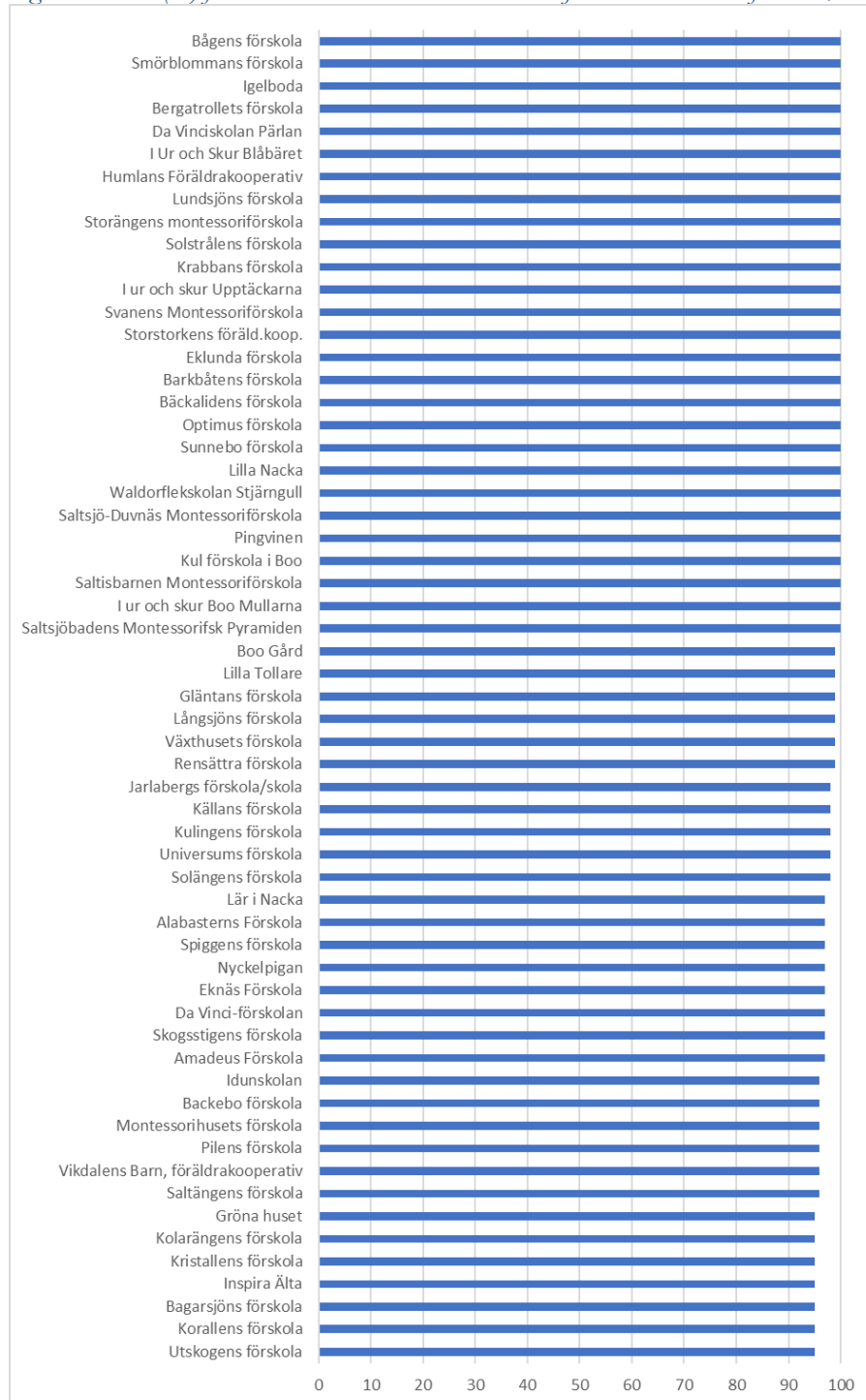
Eleverna besvarar som regel enkäterna i skolan, varav en del på webben. Föräldrar fick enkäten direkt av förskolan/skolan eller via sitt barn eller via e-post. Föräldrar som får enkäten på papper kan välja på att svara på webben eller på papper.

Tabell 1: Antal svarande och svarsfrekvens per svarsgrupp 2019

Skolform - svarsgrupp	Antal svarande	Svarsfrekvens %
Föräldrar		
Förskola	4 631	79
Pedagogisk omsorg	195	84
Förskoleklass	1 084	76
Grundskola – åk 3	1 197	79
Grundskola – åk 6	1 016	64
Grundsärskola	72	74
Gymnasiesärskola	16	73
Elever		
Grundskola – åk 3	1 400	92
Grundskola – åk 6	1 415	89
Grundskola – åk 8	1 286	86
Gymnasieskola åk 2	1 348	77

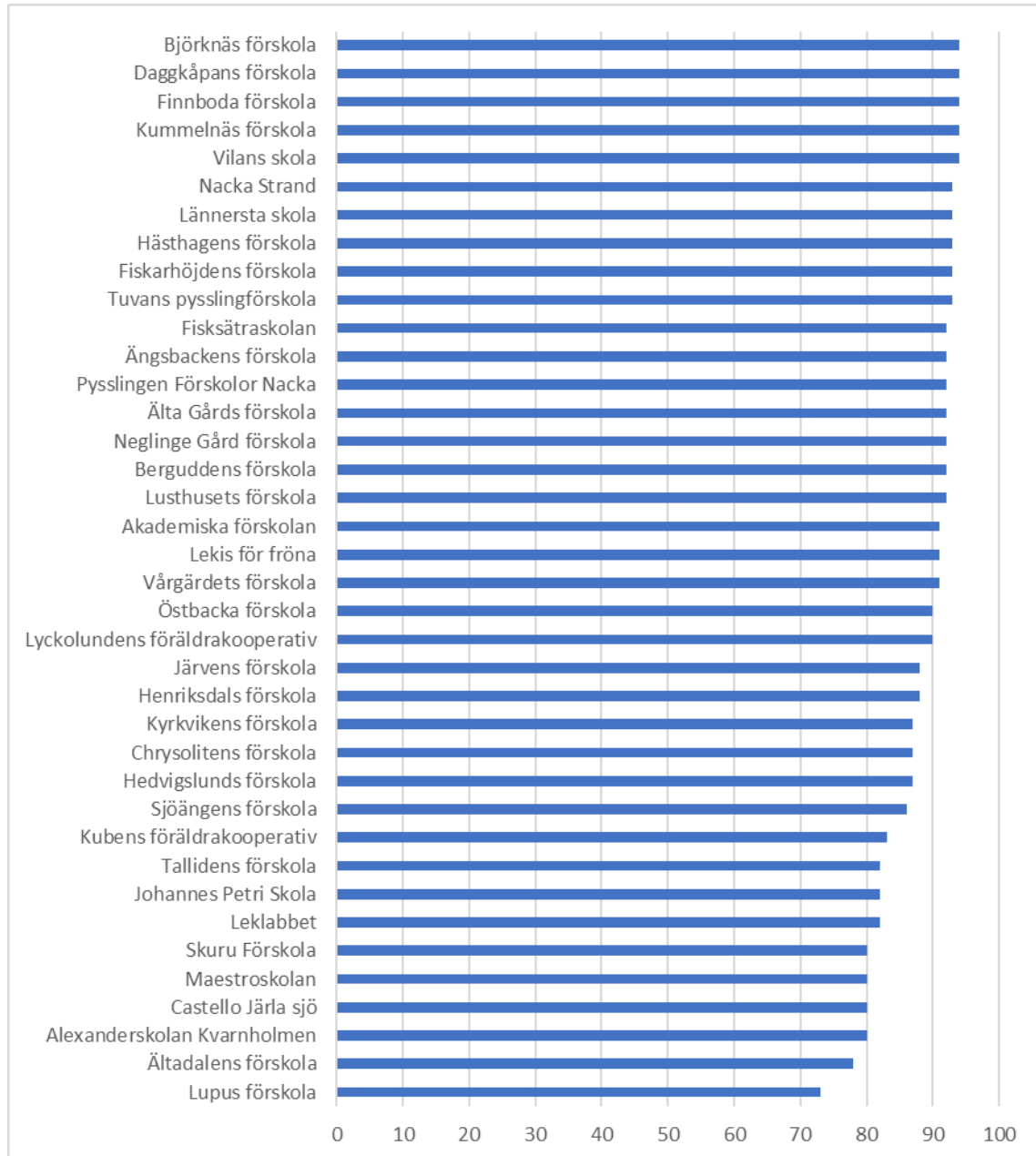
Andel nöjda föräldrar och elever per skolform och enhet

Figur 1: Andel (%) föräldrar som instämmer i att de är nöjda med sina barns förskola, mellan 95-100 procent.

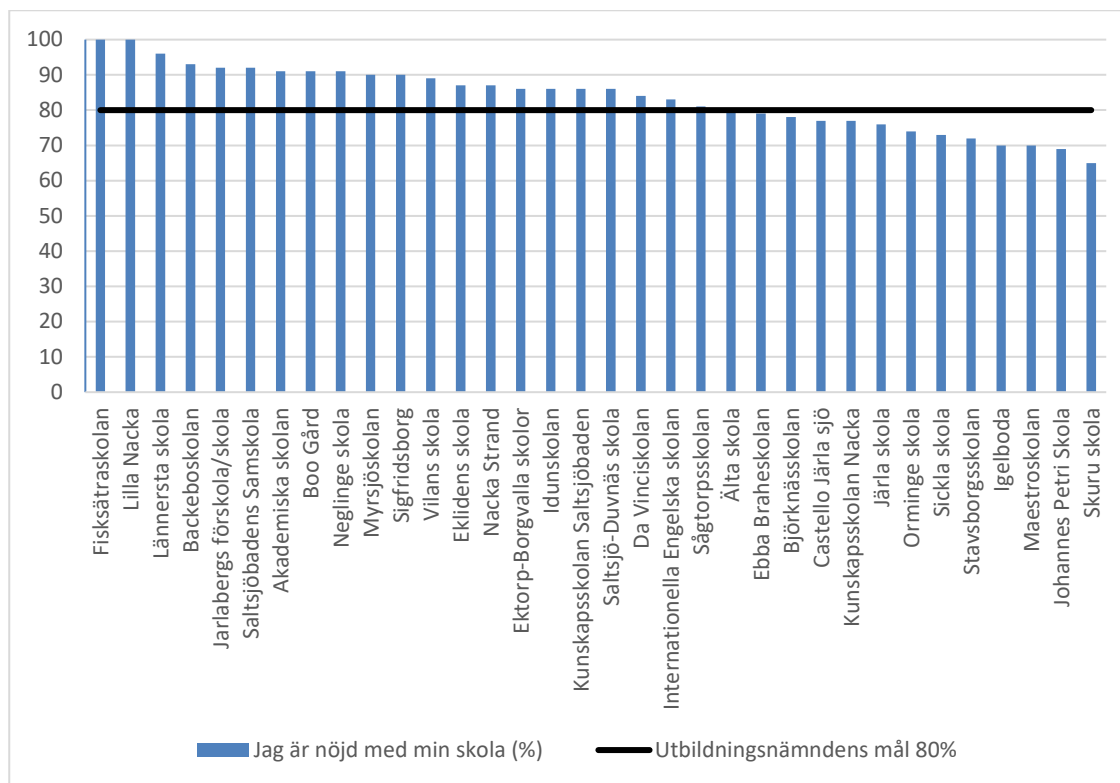

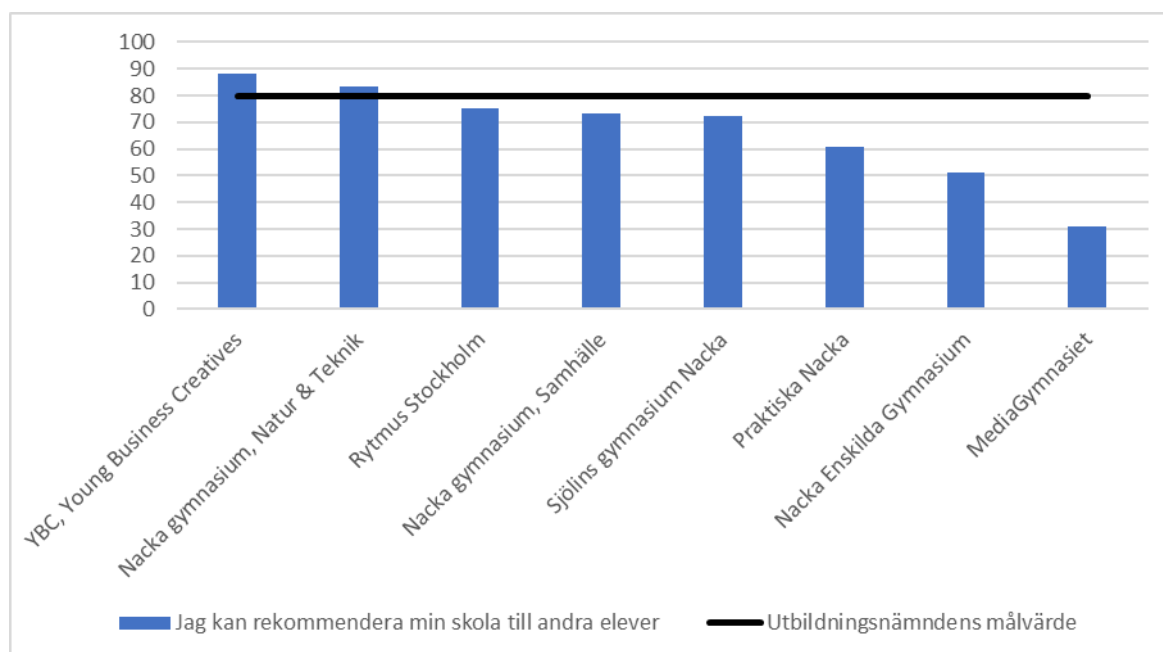
Figur 2: Andel (%) föräldrar som instämmer i att de är nöjda med sina barns förskola., mellan 73-94 procent. Förskolor med lika värde är sorterade efter bokstavsordning.

Figur 3: Andel (%) elever (åke 3, 6, 8) som instämmer i att de är nöjda med sin skola, per skola

Figur 4: Andel (%) gymnasieelever som instämmer i att de kan rekommendera sin gymnasieskola

Enkätfrågor per svarsgrupp i grundskolan (elever)

Elever åk 3

Elever åk 6

Elever åk 8

Utveckling och lärande

Mina lärare är bra på att förklara olika saker	Mina lärare gör lektionerna intressanta Mina lärare är bra på att förklara olika saker Skolarbetet gör mig så nyfiken att jag får lust att lära mig mer	Mina lärare gör lektionerna intressanta Mina lärare är bra på att förklara olika saker Skolarbetet gör mig så nyfiken att jag får lust att lära mig mer
Lärarna i min skola hjälper mig om jag behöver det	Lärarna i min skola hjälper mig i skolarbetet om jag behöver det	Lärarna i min skola hjälper mig i skolarbetet om jag behöver det
Mina lärare förklarar vad jag ska kunna i de olika ämnena	Jag vet vad jag ska kunna för att nå kunskapskraven i de olika ämnena	Jag vet vad jag ska kunna för att nå kunskapskraven i de olika ämnena
Mina lärare och jag pratar om hur det går för mig i skolan	Mina lärare förväntar sig att jag ska nå kunskapskraven i alla ämnen Jag får veta hur det går för mig i skolarbetet	Mina lärare förväntar sig att jag ska nå kunskapskraven i alla ämnen Jag får veta hur det går för mig i skolarbetet
Jag lär mig nya saker varje dag i skolan	Jag lär mig nya saker varje dag i skolan Mina lärare och jag pratar om vad jag ska göra för att förbättra mina resultat	Jag lär mig nya saker varje dag i skolan Mina lärare och jag pratar om vad jag ska göra för att förbättra mina resultat
Det är roligt att lära sig saker i skolan		

Ansvar och inflytande

Jag är med och planerar mitt eget skolarbete	Jag är med och planerar mitt eget skolarbete Jag tar ansvar för mitt skolarbete	Jag är med och planerar mitt eget skolarbete Jag tar ansvar för mitt skolarbete
Eleverna är med och bestämmer hur vi ska arbeta med olika skoluppgifter	Eleverna är med och bestämmer hur vi ska arbeta med olika skoluppgifter	Eleverna är med och bestämmer hur vi ska arbeta med olika skoluppgifter
Lärarna bryr sig om vad eleverna tycker	Lärarna i min skola tar hänsyn till elevernas åsikter Jag är med och utvärderar undervisningen	Lärarna i min skola tar hänsyn till elevernas åsikter Jag är med och utvärderar undervisningen

Normer och värden

Jag känner mig trygg i skolan

Eleverna i min skola är snälla mot varandra

I min skola säger vuxna till om någon säger eller gör något elakt

Jag trivs i skolan

Jag känner mig trygg i skolan

Eleverna i min skola är snälla mot varandra

Jag kan fokusera på skolarbetet under lektionerna

Skolan arbetar mot kränkande handlingar som t ex mobbning

I min skola ingriper vuxna om någon elev behandlas illa

Jag trivs i skolan

Flickor och pojkar behandlas lika av lärarna

Jag känner mig trygg i skolan

Eleverna i min skola respekterar varandra

Jag kan fokusera på skolarbetet under lektionerna

Skolan arbetar mot kränkande handlingar som t ex mobbning

I min skola ingriper de vuxna om någon elev behandlas illa

Jag trivs i skolan

Flickor och pojkar behandlas lika av lärarna

Styrning och ledning

Jag har bra lärare

Rektor lyssnar till vad eleverna tycker

Jag har bra lärare

Rektor lyssnar till vad eleverna tycker

Jag har bra lärare

Fritidshem

Går du på fritids?

På mitt fritids får eleverna vara med och bestämma

Det är bra personal på fritids

Jag får pröva på att göra olika saker

Jag känner mig trygg på fritids

Jag trivs på fritids

Jag är nöjd med mitt fritids

Kommunspecifika frågor

På min skola kan man få hjälp av skolsköterska, kurator eller psykolog om man behöver.

Jag vet hur jag ska göra när jag använder dator eller surfplatta i skolarbetet

Skolarbetet är roligt

På min skola kan man få hjälp av skolsköterska, kurator eller psykolog om man behöver.

Jag vet hur jag gör för att använda dator eller surfplatta för att lösa problem och uppgifter i skolarbetet

Jag får ta del av kulturverksamhet av god kvalitet i skolan

Skolarbetet är roligt

På min skola kan man få hjälp av skolsköterska, kurator eller psykolog om man behöver.

Jag vet hur jag gör för att använda dator eller surfplatta för att lösa problem och uppgifter i skolarbetet

Jag får ta del av kulturverksamhet av god kvalitet i skolan

Övergripande frågor

Jag är nöjd med min skola

Jag är nöjd med min skola

Jag kan rekommendera min skola till en kompis

Jag går på den skola som jag vill

Jag är nöjd med min skola

Jag kan rekommendera min skola till en kompis

Jag går på den skola som jag vill